కలిపురుష శనైశ్చర విలాసము

గ్రంథకర్త:

కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులు

మూడవ కూర్పు

ప్రకాశకులు:

హితకారిణీ సమాజము,

రాజమహేంద్రవరము

1950

కీర్తిశేషులయిన రావుబహదూరు

కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారి గ్రంథములు.

ప్రహసనములు.

మొదటి సంపుటము

1 అపూర్వబ్రహ్మచర్య
2 విచిత్రవివాహము
3 మహాబధిర
4 పునర్మరణము
5 బలాత్కారగానవినోదం
6 కలహప్రియా
7 మహామహోపాధ్యాయ
8 యోగనిద్రా
9 మహావంచక
10 అసహాయశూర
11 కలిపురుషశనైశ్చరవిలాసము
12 వేశ్యాప్రియా
13 కౌతుకవర్ధని
14 వినోదతరంగిణి
15 హాస్యసంజీవిని మొదటిభాగం
16 ,, రెండవభాగం
17 ,, మూడవభాగం

నాటకములు

రెండవ సంపుట

1 బ్రహ్మవివాహము
2 వ్యవహారధర్మబోధిని
3 తిర్యగ్విద్వన్మహాసభ (మూషకాసుర విజయం)
4 మహారణ్యపురాధిపత్యము
5 ప్రహ్లాద
6 సత్యహరిశ్చంద్ర
7 దక్షిణగోగ్రహణము
8 వివేకదీపిక

భాషాంతరీకృతనాటకములు

మూడవ సంపుటము

1 చమత్కారరత్నావళి
2 రాగమంజరి
3 కల్యాణకల్పవల్లి
4 అభిజ్ఞానశాకుంతలము
5 రత్నావళి
6 మాళవికాగ్నిమిత్రము
7 ప్రబోధచంద్రోదయము
8 వెనిసువర్తక చరిత్రము

వచనప్రబంధములు

పద్యకావ్యములు.

నాల్గవ సంపుటము

1 సత్యరాజాపూర్వదేశ యాత్రలు (1, 2 భాగములు)
2 రాజశేఖర చరిత్రము
3 శుద్ధాంధ్రనిరోష్ఠ్యనిర్వచన నైషధము
4 రసికజనమనోరంజనము
5 శుద్ధాంధ్రభారతసంగ్రహము
6 అభాగ్యోపాఖ్యానము
7 పథికవిలాసము
8 జాన్ గిల్పిన్
9 స్త్రీనీతిదీపిక

(108)

కలిపురుష శనైశ్చర విలాసము

గ్రంథకర్త:

కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులు

మూడవ కూర్పు

ప్రకాశకులు:

హితకారిణీ సమాజము,

రాజమహేంద్రవరము

1950

[వెల రు 0-4-0

కలిపురుషశనైశ్చరవిలాసము

ప్రథమరంగము—భూలోకము.

[కలిపురుషుఁడు ప్రవేశించుచున్నాఁడు.]

కలి—నేనుకృతార్థుణ్ని అయినాను. ఇప్పుడు భూలోకంలో నారాజ్యం స్థిరంగా స్థాపించినాను. ధర్మదేవతయొక్క మూడుకాళ్ళు విరుగకొట్టినాను. ధర్మదేవత వొంటికాలుతో కుంటుకుంటూ చావకుండా బ్రతకకుండా వున్నది. ఇంచుమించుగా జనులందరూ నాకుభక్తులయినారు. దేవుణ్ని ఆరాధించడం మానివేసి నేను యేర్పరచిన బొమ్మలను పూజచేస్తూ ప్రజలు మూఢులవుతూవున్నారు; సత్యం వదిలిపెట్టి అనృతవాదులవుతూవున్నారు. ఇంటతిని యింటివాసాలులెక్క పెట్టినట్టుగా కృతఘ్నులవుతూవున్నారు. అయినాకానీ యింకా కొందరు ధర్మాన్నీ - సత్యాన్నీ - జ్ఞానాన్నీ వదిలిపెట్టలేక పీకులాడుతూవున్నారు. అపరిమితంగావున్న నాదాసుల సహాయంచేత వాళ్ళనుకూడా రూపుమాపివేస్తే నా మనోరథం పూర్ణంగా సఫలమవుతుంది. అయినాకానీ వాళ్ళకు యింకా కొంతకాలం గ్రహచారం బాగావున్నట్టున్నది. భూమిమీదవున్న నాకుసహాయంగా ఆకాశంమీదవున్న శనికూడా కలిస్తే నేను అందరినీ వక్కనిమిషములో స్వాధీనం చేసుకుంటాను. అందుకోసం ముందుగా శనిని ధ్యానిస్తాను—

శ్లో. చాపాసనో గృధ్రరథ స్సునీలః ప్రత్యఙ్ముఖః కాశ్యపతిః ప్రతీచ్యాం
సశూలచాపేషు వరప్రదశ్చ సౌరాష్ట్రిదేశే ప్రభవశ్చ శౌరీ
నీలద్యుతి ర్నీలవపుః కిరీటీ గృధ్రస్థితి శ్చాపకరో ధనుష్మాన్
చతుర్భుజ స్సూర్యసుతః ప్రశాంత స్సదాస్తుమహ్యాంవరమందగామీ

[అంతట శనైశ్చరుఁడు ప్రత్యక్షమగుచున్నాఁడు.]

శని—ఓరీ! కలీ! నీ భక్తికి మెచ్చినాము. నీకు వరప్రదానము చేసి కార్యసిద్ధి సమకూర్చడానికి మేముకూడా యీభూలోకంలో నివాసంచేస్తాము.

కలి—స్వామీ! మీ అనుగ్రహంవల్ల నేనుధన్యుణ్ని అయినాను.

శని—ఓరీ! నీకు మావల్లయేమికావలెను? నీవు బహుసమర్థుడవు. నీసామర్థ్యానికి సంతోషించి నీవు సమ్మ్మ వేడుకోకపూర్వంకూడా నీకు మేము సాహాయ్యం చేస్తూనే వున్నాము. నలమహారాజంతటి వాణ్ని సమస్తభాధలూపెట్టి, భార్యతో వియోగం కూడా కలుగచేసిన నీకు సామాన్యులయిన యీలోకంవాళ్ళుయెంత? గుడిమింగేవాడికి గుళ్ళో దేవుడు వట్టవడియంకడా!

కలి—స్వామీ! ఇదంతా తమప్రసాదంవల్ల జరిగిందేకాని నా సామర్థ్యంవల్ల కాదు. దేవుడంటే జ్ఞాపకం వచ్చింది. నేను జనులను దేవుణ్ని యెంతకొలవకుండా చేసినా మానక కొంతమంది మానసికంగా దేవుణ్ని వుపాసనచేస్తూ సత్యశౌచాదులు మంచివనిబోధిస్తూ కొంతమందిని తమమార్గంలోకి దింపుతూవున్నారు. ఇది చెడగొట్టడానికి యేమివుపాయం?

శని వక్కవుపాయంయేమిటి! లక్షవుపాయాలున్నవి. సత్యానికి వక్కటే మార్గం కాని అబద్ధానికి అన్నీమార్గాలే. నిజం చెప్పవలెనంటే వంకాయను వంకాయ అని వక్కటే చెప్పవలెనుగాని, అసత్యాలాడవలెనంటే బీరకాయ బెండకాయ అని లోకంలో పేర్లన్నీ లక్షచెప్ప వచ్చును. మొట్టమొదట మంచివాళ్ళనందరినీ చెడ్డవాళ్ళని లక్షవిధాల అపవాదలువేతాము. వాళ్ళుచేసే మంచిప్రయత్నాల కన్నింటికీ దురుద్దేశాలుకల్పించి ప్రకటింతాము. మా యోపాయాలచేత వాళ్ళమంచి

పేరు చెడగొట్టి అపకీర్తి వచ్చేటట్టుచేతాము. లోకంలో మనకంటె మంచివాళ్ళు లేరనీ మనమొక్కళ్ళమే కష్టపడి లోకోపకారం చేస్తూ వున్నామనీ అబద్ధాలాడి నమ్మింతాము. మనదాసుల నందరినీ యీ పనికి ప్రేరేపింతాము. మనప్రయత్నం ముందర యీలోకంలో దేవుడి ప్రయత్నం యేమీసాగదు.

కలి—ఇదంతా బాగానేవున్నదికాని దేవుడిమీది విశ్వాసం పోగొట్టడం యేలాగు?

శని—దానికి రెండు మంచిమార్గాలున్నవి. అసలు దేవుడే లేడని బోధించి నమ్మించడం వకటి. ఆత్మలేదని బోధించి నమ్మించడం యింకొకటి. యీరెండు విధాలచేతనూ జనులను నాస్తికులనుచేస్తే మన అభీష్టంపూర్ణంగా సఫలమవుతుంది. అప్పుడు మనమే దేవుళ్ళం కావచ్చును.

కలి—ఈయుగంలో మనమే దేవుళ్ళము. జనులు మనదాసులయి మనమాటనమ్మినట్టు దేవునిమాటనమ్మరు. మనకు అంతరాత్మలు నిజంగానేలేవు. కాబట్టి యెవరికీ అంతరాత్మలు లేనేలేవని బోధింతాము.

శని—ఆలాగే బోధింతాము. మనంకూడా జనులలో చేరితేనే తప్ప మనకోరిక సఫలం కాదుగనుక మనం మనుష్యవేషాలు వేసుకుని వాళ్ళల్లో చేరుదాము. మన భక్తులసంఖ్య విస్తారంగా వున్నది గనుక వాళ్ళల్లో నాయకులను తీసుకుని రేపు రాత్రి నీవు మా యింటికిరా. చెయ్యవలసిన పనులన్నీ అప్పుడు రహస్యంగా ఆలోచింతాము.

కలి—చిత్తము. [ఇద్దరూ వెళ్తున్నారు.]

కలిపురుషశనైశ్చరవిలాసము

ద్వితీయరంగము—శనైశ్చరుని గృహము.

[శనైశ్చరుఁడును, మద్యప్రియుఁడును, దాంభికుఁడును, ప్రవేశించుచున్నారు.]

శని—భక్తాగ్రేసరులలో నాయకులను తీసుకుని మా యింటికి యీరాత్రి రావలసిందని నిన్ననే కలిగాడితో చెప్పినా వాడు యింకా వచ్చినాడు కాడు. దేవలోకం విడిచి భూలోకానికి రావడంచేత నాకు యేమీ తోచకుండావున్నది. ఈపాడు లోకంలో వేడుకగా ప్రొద్దు పుచ్చడానికి అప్సరస్త్రీలైనా లేరు.

మద్య—యీలోకంలో అప్సరస్త్రీలు లేకపోయినా ఆలోపం లేకుండా వూరూరా కావలసినంతమంది అప్సరస్త్రీలనుమించే వేశ్యాస్త్రీలువున్నారు. వాళ్ళులేకుండా యీలోకంలో దేవతలకు యెవరికీ వుత్సవాలైనా జరగవు. తమరూ దేవతలలో వారే గనుక యేలినవారు యీరాత్రి రంభనుమించే వక భోగస్త్రీతో వినోదంగా కాలం గడపవచ్చును. అటువంటిదాన్ని వకదాన్ని నేను యిదివరకే ప్రభువువారి దర్శనానికి రావడానికి యేర్పాటుచేసినాను. అది యీపాటికి యిల్లు బయలుదేరి వుంటుంది.

శని—నీవు భక్తాగ్రేసరుడవు. నీ భక్తికి మెచ్చినాము.

దాంభి—(తనలో) రంభనుమించే వేశ్యాస్త్రీ అంటూవున్నాడు అది నాప్రియురాలై వుంటుంది. అదేకాకపోతే యీవూళ్ళోవున్న వేశ్యాకాంతలలో రంభను మించేది మరియెవతె వుంటుంది? అందుచేత నేను యీకార్యానికి విఘ్నాలు పెడుతాను. దేవతలకు దివ్యజ్ఞానం వుంటుందిగనుక నామనస్సులో ఆలోచన యీయనకు తెలిసి నన్ను శపిస్తాడేమో! అయినా జడియవలసిన పనిలేదు. దేవతలు భక్తులు యేమి

తప్పితంచేసినా క్షమిస్తారు. (బిగ్గరగా) స్వామీ! నేను శ్రోత్రియుణ్ని గనుక వక్కవిన్నపం చేసుకుంటాను. వేశ్యా సంభోగంవల్ల తమకు వ్యభిచారదోషం వస్తుందేమోనని దాసుడు భయపడుతూ వున్నాడు.

శని—ఆభయంతో పనిలేదు. దేవతలకు వ్యభిచారదోషంలేదు. దేవతలకు స్వభార్యలు వుండరు గనుక పరస్త్రీసాంగత్యంవల్ల వారికి దోషంలేదు.

దాంభి—దాసుడిది యింకొక్క మనవివున్నది. దేవవేశ్యలవద్ద వుంటవో లేవో గాని మావేశ్యలవద్ద బూచులుంటివి. వాళ్ళతో సుఖానికిపోతే 'అర్ధగడియ భోగమూ ఆరునెలలరోగమూ' అన్నట్లు సుఖజాడ్యాలు పట్టుకుంటవి. జాగ్రత.

శని—మాకాభయంలేదు. దేవతలమైనమావి శిలాకఠిన దేహాలుగనుక మాశరీరాలకు రోగాలుసోకవు. అమృతపానంచేత మాకన్నీ నివారణమవుతవి. అమృతపానంచేత చావేలేనప్పుడు రోగాలు యెక్కడనుంచి వస్తవి?

దాంభి—మీరు యివన్నీ వదల్చుకున్నా మాతృభూతాలను వదుల్చుకోలేరు. 'విటులపాలిటి యమదూత వేశ్యమాత' అని మాలో కవులుకూడా వర్ణించివున్నారు. దేవతులుగనుక మీకీవిషయంలో అనుభవంలేదు. మాలోపూర్వం వక పరమభాగవతాగ్రేసరుడు తన్ను మాతృభూతం పట్టుకొనేటప్పటికి యేమహామంత్రంచేతనూ వదుల్చుకోలేక దేవలోకంలో లేకుండా యీలోకంలో వాళ్ళను సృష్టించినందుకు బ్రహ్మదేవుణ్ని యీవిధంగా తిట్టినాడు—

గీ. తనకునేమిత్రవ్వి తలకెత్తిరమరు లీ
యుర్విమనుజులేమి యొసఁగరైరి?
నింగి వారసతుల నిర్మాతృకలఁజేసి
పుడమి మాతృభూతముల సృజించె.

శని—దేవతల మగుటచేతనమ్ము భూతాలుసోకవు. మేము అమృతపానం చెయ్యడంచేత నీవు చెప్పిన మాత్రుభూతాలు వెయ్యి పట్టుకున్నా మమ్ముచంపలేవు. మద్యప్రియా! నీవేమంటావు?

మద్య—దేవరవారు చెప్పిందిసత్యం. వెనుకచేసిన అమృతపానానికితోడు యిప్పుడు అధరామృతపానంకూడా దొరుకుతుంది గనుక యిక బొత్తిగానే భయంలేదు. ఈరెండుపానాలూ చాలకపోతే సురాపానముకూడా చెయ్యవచ్చును. అది కడుపులోపడితే స్వర్గసుఖమంతా భూలోకంలోనే కలుగుతుంది. దానితల్లి కడుపుచల్లగా కల్లమ్మవారు వెయ్యేళ్ళువర్ధిల్లవలెను. కల్లుముంతకు నేను వెయ్యినమస్కారాలు చేస్తాను. (దాంభికునితో నేకాంతముగా) ఓరే! నోటికాడికి కల్లుపడగొడితే పాపం వస్తుందనుకో. అక్కు చెప్పబోకు.

దాంభి—(మనలో) ఈశనిగాడిచేత సురాపానం చేయిస్తే ఆమయికంలో వేశ్యమాట మరచిపోతే యిప్పటికి నాశని వదులుతుంది. నేను ప్రోత్సాహంచేస్తాను. (బిగ్గరగా) సుర దివ్యమైనది. భూలోకంలో వున్న దివ్యమయిన వస్తువల్లావక్కకల్లే. అందుచేతనే మా పెద్దలు దానికి దివ్యులతో సమానంగా 'సుర' అని పేరుపెట్టినారు.

శని—దాని యందంత సుగుణమున్నదా? మనుష్యులు యజ్ఞాలలో దేవతలకు సమర్పించేసోమరసం నేనుపానం చేసినాను. అది అమృతంకంటెనూ బాగా వుంటుంది. అంతరుచిగా వుంటుందా?

దాంభి—వెధవరసం సోమరసంయేమిటి? మధురసం తాగితే మీరు మళ్ళీవదలిపెట్టరు. మీరు వెళ్ళేటప్పుడు ముంతెడుకల్లు తీసుకుని వెళ్ళి కాస్తకాస్త దేవతలకు చవిచూపిస్తే రేపటినుంచి దేవతలంతా కల్లంగళ్ళకాడనే వుంటారు. సోమరసమే మెచ్చుకునేవారు మధురసం రుచిమరిగితే మళ్ళీ వదలిపెడుతారా? నేను వెనుక యజ్ఞంచేసి నప్పుడు

సోమిదేవితో గలిసి సోమరసం కొంచెంపానంచేసి చప్పగా యేడిసినట్టే వుండేటప్పటికి తపుక్కున అధ్వర్యుడి మొఖంమీద వుమ్మేసినాను. తరువాత శాక్తేయంలో ప్రవేశించి కల్లు వక్కసారి చవిచూచిన తరువాత అప్పటినుంచీ మళ్ళీవదలడంలేదు. దానిమహిమ మహాదొడ్డది. మీరు సేవించవలెను.

శని—అలాగయితే దేవతానివేదనకు తీసుకురండి.

మద్య—అయ్యా! నేను కృతార్థుణ్ని అయినాను. నేనుతాగగా మిగ్లిలింది కల్లుముంతలో సగంవున్నది. అది దేవతానివేదన చేసుకుంటాను. అదియెంగిలిదని దేవరవారు సందేహాపడవలసిన పనిలేదు. మూడువిధాల పానాలలో దేనికీ వుచ్ఛిష్టంలేదు. కావలిస్తే దానికి ప్రమాణపద్యం చదువుతాను.

క. పొగచుట్టకు సతిమోవికి
నగణితముగ మద్యమునకు నమృతంబునకుం
దగ నుచ్ఛిష్టములేదని
ఖగవాహనుతోడఁ గాలకంఠుఁడు పలికెన్.

(అని కల్లుముంతచేతికిచ్చుచు) ఓసురాదేవీ! అమ్మవారూ! తల్లీ! నీవీదేవుడిహృదయంలో చొచ్చి నీమహిమచూపించి భక్తుడికి వరాలు యిచ్చేటట్టు చెయ్యవలెను. నీకు మ్రొక్కుతాను. నేను కోరేవరమల్లా నన్ను యీదేవుడు కల్లుసముద్రంకాడ పడవెయ్యవలెను. నేను యెన్ని దేశాలుతిరిగినా పురాణాలలోనేకాని కల్లుసముద్రం యెక్కడా కనపడకుండావున్నది. నాకు కల్లుసముద్రం యెవడుచూపితే నాపాలిటి కతడే దేవుడు.

శని—(పుచ్చుకొని కల్లుత్రాగి) రుచి దివ్యంగా వున్నది.

మద్య—కొంచెంసేపుతాళితే తలకెక్కి మరీదివ్యంగా వుంటుంది. సురయొక్క మహిమ సురలకైనా దురవగాహమే. అదితాగితే వెయ్యే

ళ్ళుతపస్సుచేసిన యోగులకయినా సాధ్యంకాని అద్వైతసిద్ధి వక్కనిమి షంలో అవుతుంది. అప్పుడుద్వంద్వాలు యేవిగా వుండవు. బ్రహ్మానందం కలుగుతుంది. మురికికాలువలు హంసతూలికా తల్పాలవుతవి. బట్ట విప్పివేసుకున్నా కట్టుకున్నా వక్కటేలాగువుంటుంది. బట్టవిడిపోయి దిగంబరినై నేను మొన్నమురికి కాల్వలో పడి వీధిపక్కను సురాపాన మహిమచేత బ్రహ్మానందం అనుభవిస్తూవుంటే ఆనందపరవశుడనై వున్ననాకు మాబంధువులువచ్చి బ్రహ్మరథంపట్టి యింటికి తీసుకునివెళ్ళి బిందెడునీళ్ళు నెత్తిమీద అభిషేకం చేసినారు.

దాంభి—సురాపానంలో యిటువంటిసిద్ధులు యింకా మొన్నో వున్నవి. అప్పుడు సరస్వతీదేవి తనచిన్ననాటి తడబాటు పలుకులతో జిహ్వాగ్రమందు నటిస్తూవుంటుంది. కొందరుమూఢులు సురాపానం పాపమంటారుగాని పాపమె అయితే తాగినవాళ్ళను బ్రాహ్మలు యెం మకు కులంలో వెలివెయ్యరని ఆలోచించరు.

శని—(నాలుకతడబడ) అరెరేరే. బ్రొబ్రోబ్రోగంది.

మద్య—అదుగో! అదుగో! దేవుణ్ణి కల్లమ్మవాడు పూనింది. సురాదేవిఆవేశించడంచేత యిప్పుడిప్పుడే వాక్కువస్తూవున్నది. ఓయీ దాంభికా! చుట్ట తీసుకునిరా. ధూపంవేసి యీదివ్యజ్ఞానంలో వుండ గానే మనం యీదేవుణ్ణి అడిగి పురాణాలలో వుండేమన సంశయా లన్నీ తీర్చుకుందాము.

దాంభి—సందేహాలు తీర్చుకోనడానికి యిదేసమయం. స్వామీ యిప్పటివాళ్ళు భూమి తిరుగుతూవున్నదంటారు. అదినిజమేనా?

శని—అరెరేరే. అంతానిజం. భూమితిరుగుతూవున్నది. ఇల్లు తిరుగుతూవున్నది. సమస్తమూ తిరుగుతూవున్నది. నాదేహంకూడా తిరుగుతూవున్నది. బోగంది. బోగంది. (అని మీదపడబోవు చున్నాడు.)

దాంభి—(తనలో) ఇతడు మత్తుగానివున్నా మరిచిపోకుండా బోగంది బోగంది అనిపలవరిస్తూవున్నాడు. ఇతనివాలకంచూస్తే మొగవాళ్ళమీదకూడా పడేటట్టువున్నది. బోగంది ఆదోవను వస్తూవున్నదని వీధిలోకిపంపుతాను. (బిగ్గరగా) స్వామీ! బోగంది వీధిదోవను వస్తూవున్నది. ఆలావిజయం చెయ్యండి.

[అప్పుడు పంచోపారోపకుని, అసత్యుని, స్తుతిపాఠకుని వెంటఁ బెట్టుకొని కలి ప్రవేశించుచున్నాఁడు.]

కలి—అసత్యా! మనం యిప్పుడు యెవ్వరూ చూడకుండా చీకట్లో వచ్చినాము. అరుగో శనైశ్చరులవారు మనకెదురుగా వస్తూవున్నారు.

శని—(కలిని గాఢముగా కౌఁగిలించుకొని) ఆసాసాసీ! ఒక్క ముద్దు పెట్టు. (అని ముద్దుపెట్టుకొని) అరెరెరే! ఈమర్త్యలోకంలో ఆడవాళ్ళకుకూడా మీసాలువస్తవి!

కలి—(పెడమొగముచేసి కన్నులు మూసికొని) అయ్యో! కళ్లు కంపుకొడుతూ వున్నది. దేవా! కరవకండికరవకండి. నేనుమీభక్తుణ్ని.

శని—బోగందాన్నికూడా భక్తుడంటారా? ఈలోకంలోబోగం వాళ్ళవి గుడ్డికళ్ళు.

మద్య—గుడ్డికళ్ళుకావు. మనుష్యులుగనుక యిష్టంవుంటే కళ్ళు మూసుకుంటారు.

కలి—దేవా! మనంపకరినివకరు పట్టుకుంటే కార్యంలేదు. మనం యిద్దరమూ చేరి యితరులను పట్టుకోవలెను. నేను మీసేవకుణ్ని కలిగాణ్ని. నన్ను కరవకండి. గిల్లకండి.

శని—ఇవి దంతక్షతనఖక్షతాలు. మనుష్యలోకంలో రసికత్వంలేదా? ఓప్రియురాలా!

కలి—నేను మగవాణ్ని. కలిగాణ్ని. ఆడదాన్ని కాను.

శని—ఆడదికాకపోతే నాకక్కరలేదు. ఛోఛో! (అనిత్రోయుచు) ఎవడవూ? కలిగాడవా? కలిదోషహరమయిన శ్లోకంచదివి కలిని వదుల్చుకుంటాను—

శ్లో. కర్కోటకస్య నాగస్య దమయంత్యా నలస్యచ
ఋతుపర్ణస్య రాజర్షేః కీర్తనం కలినాశనం.

కలి—స్వామీ! దాసుణ్ని. తమశలవుప్రకారం వచ్చినాను. నా యెడల ప్రసన్నులు కావలెను.

దాంభి—స్వామివారిని సురాదేవి కొంచెకొంచెంగా వదిలిపోతూవున్నది. ఓకలీ! దేవతులు స్తోత్రంచేస్తేనేకాని ప్రసన్నులుకారు. స్తుతిచెయ్యి.

కలి—స్తుతిపాఠకా! శనిస్తోత్రం చేస్తాము పట్టు—

శ్లో. ఇంద్రనీలద్యుతి శ్శూలీ వరదో గృధ్రవాహనః
బాణబాణాసనధరః కర్తవ్యోర్కసుత స్సదా.

శని—(ప్రసన్నుడయి) ఓయీ! కలీ! నీవా? రమ్ము రమ్ము. మనసభికులందరూ వచ్చినారా?

కలి—మీవద్దనున్న యిద్దరూకాక నాతో ముగ్గురువచ్చి పంచ మహాపాతకులవలె నాయకత్వానికి సరిపోయినారు. ఈసభకు యేమి పేరు పెడుదాము?

శని—ఈసభకు ఆత్మస్తుతి పరనిందాసమాజమని పేరుపెడదాము.

పర—ఈ పేరుకు మేమందరమూ ఆమోదించినాము.

కలి—ఇక సభాఉద్దేశములు నిశ్చయించవలెను.

శని—నేను అగ్రాసనాధిపతినయి నిశ్చయాలు వ్రాస్తాను. చూడండి—

౧. సత్యసంధుల నందరినీ అసత్యవాదులని ప్రకటించి, అనేక మాయోపాయాలు పన్ని పామరులను నమ్మించవలెను.

౨. ఏకపత్నీవ్రతస్థులను జారులని చాటించవలెను.

౩. సభికులందరూ శనైశ్చరునీ కలినీమాత్రమే సమస్తస్థలముల యందున్నూ స్తుతిస్తూ వుండవలెను.

౪. మంచివాళ్ళకు దాంభికులనిన్నీ, అసత్యవాదులనిన్నీ, పాపాత్ములనిన్నీ, వంచకులనిన్నీ, క్రూరులనిన్నీ. నిఘంటులలోవున్న పాడు శ్లన్నీ పెట్టి వెల్లడించవలెను.

౫. సమాజముయొక్క యీముఖ్యోద్దేశాలన్నీ నెరవేర్చడానికి శనిగారు అగ్రాసనాధ్యక్షులుగాను, కలిగారు కార్యదర్శులుగాను, వుండవలెను.

స్తుతి—వీటికి మేమందరమూ ఆమోదించినాము. కేవలమూ దేవతలకు తప్ప ఆలోచించకుండా యిటువంటి నిశ్చయాలు చెయ్యడం శక్యంకాదు. ముప్ఫయిమూడుకోట్ల దేవతలలోనూ మీరే అగ్రగణ్యులు.

అస—ఈస్తుతిపాఠకుడు చెప్పినదంతా సత్యము.

పర—అసత్యవాది సత్యం చెప్పినాడు. మనప్రభువులవంటి బుద్ధిమంతులున్నూ, ఈశ్వరోపాసకులవంటి బుద్ధిహీనులున్నూ, లోకంలో లేరు.

కలి—పరదోషారోపకు డప్పుడే పనికారంభించినాడు. మనం దిగ్విజయంచేస్తాము. మనంచేసుకున్న అయిదునిశ్చయాలున్నూ పంచరత్నాలవలె వున్నవి. ఇప్పుడు రాత్రి రెండుజాములయింది. గనుక పని కారంభించడానికి యిది మంచిముహూర్తము. జార చోరులకు కన్నుల పండువైన చీకటికూడా మనోహరంగా వున్నది. మనను మెవరూ తెలు

సుకోలేరు. ఊరిమీదపోయి పడదాముఅండి. మనం భూమిమీద దేవుడి రాజ్యంగూపుమాపి మనరాజ్యం స్థాపించవలెను.

శని—మీా అభీష్టం సిద్ధించేటట్టుగా ఆశీర్వదించినాము పొండి.

మద్య—మనకు దేవతావరం లభించినది. యిక వెళుదాముఅండి.

(అందఱునిష్క్రమించుచున్నారు.)

తృతీయరంగము—కలిపురుషమందిరము.

[కలిపురుషుఁడును, శనైశ్చరుఁడును, పరదోషారోపకుఁడును, అసత్యుఁడును, స్తుతిపాఠకుఁడును ప్రవేశించుచున్నారు.]

శని—ఓకలీ! నీవుమనసభావుద్దేశాలు యేంతవరకు నెరవేర్చినావు?

కలి—అభినవ బృహస్పతులయిన యీమంత్రుల మంత్రబలంచేత యెంతపని అయినా చేసినాను. అసత్యుడూ మొదలయినవారిని వూరిమీాదికి పంపించి, చెడిపోతూవున్న యీలోకాన్ని వుద్ధరించడానికి మనంయిద్దరమూా యీావూళ్ళో అవతరించినామనిన్నీ. మనంచేసే లోకోపకారకార్యం సహించలేక వోర్వలేనివాళ్ళు మనను నానాబాధలూ పెడుతూవున్నా యీకలియుగంలో మనమిద్దరం మాత్రమే సత్యానికి నిలిచి దేహాలకాసపడక తంటాలుపడుతూ వున్నామనిన్నీ, అందరూ నడుము కట్టుకు నిలిచి మనకుతోడుపడి మనశత్రువులమీాద ధ్వజమెత్తవలెననిన్నీ, యింటింటా తెలివిమాలిన పిల్లలవద్దా మూఢులయిన పెద్దవాళ్ళవద్దా ఘోషపెట్టించి వాళ్ళకు మనశత్రువులమీాద ద్వేషం కలిగేటట్టు చేసినాను.

శని—ఇంతేనా? ఇంకా యేమయినా చేసినావా? మనం చెయ్య వలసినపని కొండంతవుండగా వక్కయీవూళ్లో కాస్తపనిచేస్తే యేమవుతుంది? మనకీర్తి లోకానికంతా వ్యాపించవలెను.

కలి—ఆలాగయితే మనఅసత్యుడూ మొదలయినవాళ్ళను వుపన్యాసాలు చెయ్యడానికి వూళ్ళమీాదికికూడా పంపుదునా?

శని—యేడిసినట్టేవున్నది. నీకుపనీచేతకాదు యేమీాచేతకాదు. ఈవిషయంలో నీవు యింకా వోనమాలకాడనే వున్నావు. ఇఖనీశిష్యులమాట చెప్పవలసినదేలేదు. నేను పాఠశాలపెట్టి మిమ్మలనందరినీ తరిబీతుచేస్తేనేకాని మీారు యీాలోకంలో గుడ్డిగవ్వకయినా పనికిరారు. లోకంలో లక్షవూళ్ళువుంటూవుండగా వీళ్ళునాలుగు వూళ్ళకువెళ్ళి పనిచేస్తే యేమవుతుంది? మనం యిక్కడవుండే న్యూస్‌పేపర్లకువ్రాసి లోకమంతా పనిచేయవలెను.

కలి—ఈవుపాయం దివ్యంగా వున్నది. ఇది యిదివరకు నా బుద్ధికి తట్టినదికాదు.

శని—వూరికే ఆలోచిస్తే కార్యంలేదు. పనికి పూనవలెను. న్యూస్‌పేపర్లకు పంపడానికి చటుక్కున నాలుగువుత్తరాలు వ్రాయి. వక్కరు వ్రాసినట్టు తెలియకుండా కిందదస్కతులు వేరేవేరే చేయించవలెను.

కలి—'మహారాజశ్రీ—పత్రికాధిపతిగారికి. అయ్యా! ఈలోకరక్షణార్థమయి మావూళ్ళో శనైశ్చరుడున్ను, కలిపురుషుడున్ను యిద్దరు దివ్యపురుషులు అవతరించినారు. వీరు అజ్ఞానాంధకారములో మునిగివున్న జనులకన్నులు విప్పి జ్ఞానసూర్యోదయం కలుగచేస్తూ వున్నారు. ఈపుణ్యపురుషులమూలంగా బాలుర మనస్సులలో మూఢత్వతమస్సుపోయి జ్ఞానజ్యోతి దేదీప్యమానంగా వెలుగుతూవున్నది. దీనిమీాద యెవరిదస్కతు చేయించను?

శని—'సత్యవాది' అనేపేరుతో అసత్యుడిదస్కతు చేయించి యీవేళేటపాలో వేయించు. పయిమాసానికి యింకొక వుత్తరం వ్రాయించు.

కలి—ఇదుగో వ్రాస్తూవున్నాను. 'మ॥— పత్రికాధిపతిగారికి, మీపత్రికలో కలిపురుషశనైశ్చరుల విషయంలో సత్యవాదిగారు వ్రాసినది చదివి సంతోషించినాను. ఆమహాపురుషులు లోకాన్ని వుద్ధరించడానికి పాటుపడుతూవుంటే, ఈర్ష్యాగ్రస్తులయిన దుష్టులు పాపానికిభయపడక వారికి హానిచెయ్యడానికి చూస్తూవున్నారు. ఆశుంఠలుచేసేదుష్ప్రయత్నాలు యెప్పటికీ కొనసాగవు. అగ్నిహోత్రాలు చేటతోమూస్తే అణిగిపోవవా? మహానుభావులకు అపకారం తలంచడంచేత తమ దౌర్జన్యం లోకానికి వెల్లడించుకోవడమే. కాని వానివల్ల యేమీ ప్రయోజనం వుండదు. కొందఱు బుద్ధిహీనులు విఘ్నాలు చెయ్యకపోతే యీపాటికి కలిపురుషుడున్ను శనైశ్చరుడున్ను మావూరికే కాకుండాలోకానికంతా కొండంత వుపకారంచేసి వుందురు. దేశంయొక్క పుణ్యంచేత మనుష్యలోకంలో అవతరించిన యీదివ్య పురుషులకు లోకమంతా తోడుపడవలెను—దీనిలో యెవరిచేత దస్కతుచేయించను?

శని—'గుణగ్రహణపారీణుడు' అనే పేరుతో పరదోషారోపకుడిచేత దస్కతుచేయించు. అపయిమాసానికి యింకొకవుత్తరం తయారుచెయ్యి.

కలి—చిత్తము—మ. రా. శ్రీ పత్రికాధిపతి గారికి. సత్యవాదిగారున్ను గుణగ్రహణపారీణుడుగారున్ను వ్రాసినవుత్తరాలు చదివి ఈపట్టణంలో అశేషజనమూ సంతోషించినారు. అందులో చెప్పబడిన పురుషులను వర్ణించడానికి నాచేతకాదు. సరికదా వెయ్యినోళ్ళుగల శేషుడికయినా అలవికాదు. వారిద్దరూ కేవలమూ లోకరక్షణార్థమయి మనుష్యలోకంలో అవతరించిన శివకేశవులు. వారికీర్తి యిదివరకే

మూడులోకాలనూ దాటిపోయినది. వారివద్దనున్న సుగుణాలు దేవుడి వద్దనైనా లేవు. వారిపరోపకారచింత చూడగా వృద్ధిరించడానికి బ్రహ్మ సృష్టిలోవున్న లోకాలు యేమూలకూ చాలవనితోస్తూవున్నది. ఇది స్తోత్రంకాదు. వున్ననిజంలో నేను సహస్రాంసమయినా చెప్పలేదు. ఇది యెవరి పేరుతో పంపించవలెను?

శని—'స్తోత్రపరాన్ముఖుడు' అనే పేరుతో స్తుతిపాఠకునిచేత దస్కతుచేయించు. యింకవొక్కవుత్తరం వ్రాస్తే శీతాకాలమంతా సరిపోతవి. ఇంకొకటి వేగ్గిరంవ్రాయి.

కలి—దేవరవారి సెలవుప్రకారంచేస్తాను. మ. రా. శ్రీ పత్రికాధిపతిగారికి సత్యవాదిగాడున్న గుణగ్రహణపారీణుడుగారున్న స్తోత్రపరాన్ముఖుడుగారున్న మీపత్రికలో కురిసంచిన వాక్యామృతరసి వర్షమువల్ల పరగుణ సుధాబిందులేశముచేత తృప్తిపొందే నాకే ఆవగింజంతయినా తృప్తికలిగిందికాదు. ఆమహానుభావుల విషయంలో నేనుకూడా కొన్నిమాటలు చెప్పి కొంచెంతృప్తిపొందుదామంటే, అసూయాపరులు నిత్యసత్యవ్రతుణ్ని అయినన్ను స్తోత్రపాఠకునిగా తలుస్తారేమోనని భయంవేస్తూవున్నది. నావినయమూ, నాసత్యప్రియత్వమూ నాసదాచారసంపన్నతా, నానిష్ఠాగరిష్ఠత్వమూ, నామహాకులీనతా, నా గుణగ్రహణైక పారీణత్వమూ, తెలిసిన వారు యెవ్వరూ నావిషయములో అన్యథాభావనచెయ్యరుగాని యేమీ తెలియని పామరులకయినా అటువంటిమాట పుట్టించడానికి యెందు కవకాశము యివ్వవలెనని సంకోచంచేత నా మనస్సంతోషమునుకూడా మానుకుంటూవున్నాను. లోకోపకారార్థమై కలి మహాపురుషులున్న శనైశ్చరచక్రవర్తిగారున్న యీలోకంలోవున్నంత కాలమూ శాశ్వతంగా వర్ధిల్లుదురుగాక!'— ఇది ఎవరి సంతకంతో పంపించను?

శని—'వినయాలంకారుడు' అనేపేరుతో దాంభికుని చేవ్రాలు చేయించి పంపించు. ఈవుత్తరాలు యిప్పటిమనచాతుర్మాస్య వ్రతానికి చాలునుగాని మనశిష్యులైన అసత్యుడు మొదలైనవాళ్ళకు కొన్ని నీతులు నేర్పవలెను. వాళ్ళను యిలాగు రమ్మను.

కలి—అసత్యా! స్వామివారేదో వుపదేశిస్తారు. శ్రద్ధతో విను.

అస—మహాప్రసాదము.

శని—మనశత్రువులను గురించి యెవరివిషయమై యేలాగు ప్రవాదములు వెయ్యవలెనో కొంచెము చెపుతానువిను. ముందుగా మన శత్రువులలో యెవరి పేరైనా వకరి పేరుచెప్పు.

అస—హరిశ్చంద్రుడు.

శని—'హరిశ్చంద్రుడు ఆడితప్పనివాడని వాడుకేకాని అది యెంతమాత్రమూ నిజముకాదు. అతడు మొన్ననాతో గంటలో నాలుగబద్ధాలాడినాడు. పదిహేను రోజులకిందట దాంభికునితో నిమిషములో మూడు అబద్ధాలాడినాడు. నెలకిందట పరద్రోహాసకుడితో వక్కక్షణంలో రెండబద్ధాలాడినాడు. వశిష్ఠుడు ఆయన పురోహితుడు గనుక అతనిమాట నమ్మకూడదు. విశ్వామిత్రుడు విరోధిఅంటారేమో అతడూ రాజఋషే. గనుక ఆతని మాటలూ నమ్మకూడదు. పురాణాలలో వ్రాసినవాళ్ళందరూ కూడా ఋషులే గనుక వాళ్ళయెవళ్ళమాటలూ మొదలేనమ్మరాదు. అదంతా వట్టిబూటకము. హరిశ్చంద్రుడు అసత్యవాది అని స్థాపించడానికి మీకలిమహారాజుగారివద్దనూ శనైశ్చర మహారాజుగారి వద్దనూ కావలసినన్ని అమోఘ నిదర్శనాలువున్నవి. లోకంలో వారు యిద్దరే సత్యసంధులు'—అని యీమోస్తరుగా చెప్ప చెప్పవలెను. ఇవి జ్ఞాపకం వుండవేమో కాగితంమీద వ్రాసుకుని పారంచెయ్యి. దాంభికా! నీవు వకరిపేరు చెప్పు.

దాంభి—దధీచి.

శని—'దధీచి దానానికి ప్రసిద్ధికెక్కాడే కాని జనులు నిజానిజాలు కనుక్కోలేరు. దధీచి అంతటి లుబ్ధుడు లోకంలో మరియెవడూ లేడు. అతడు యెవ్వరికీ వక్కడమ్మిడీ యిచ్చిన పాపాన్నిపోలేదు. ఇంద్రునకు వెన్నెముక యిచ్చినాడంటారు. అది కేవలంమాయ; వట్టిగారిడీ; శుద్ధఇంద్రజాలము. కనికట్టుచేత వెన్నెముకలాగు కనపడ్డదే కాని నిజంకాదు. దధీచి పరమలోభి అనిచెప్పి వెయ్యిప్రమాణాలు చెయ్యగలను'— నేను యిప్పుడు చెప్పినసంగతులు మరచిపోక నీకు చదువురాదు. గనుక వేదపాఠకులలాగు సంతచెప్పుకో. పరదోషారోపకా నీవెవరిపేరయినా చెప్పు.

పర—వేదవ్యాసుడు.

శని—'వేదవ్యాసుడు విద్యానిధి అన్నమాటకల్ల. పల్లెదానికి పుట్టినవాడికి చదువుయెక్కడనుంచి వస్తుంది? నేను నిన్న పరీక్షచేస్తే సుమతీశతకములో వక్కపద్యానికి అర్థం చెప్పలేకపోయినాడు. తెలియనివాళ్ళు వ్యాసుడికి యేమోపాండిత్యం వున్నదనుకుంటారు. అతడు వట్టిశుంఠ. అతనికి పాండిత్యం వున్నదో లేదో మహావిద్వాంసుణ్నయిన నాకు తెలియవలెనుగాని యితరులకు యేమి తెలుస్తుంది? అతనికి వో అంటే నా రాదని శాస్త్రప్రమాణాలతో కావలిస్తే నేనుసిద్ధాంతం చేస్తాను. స్వంతంగా వ్రాసుకున్నవిగనుక పురాణాలలో వూరికే తాను సర్వజ్ఞుడైనట్టు ఆత్మస్తుతి చేసుకున్నాడు.'— ఈ వాదమంతా తర్కప్రకరణాలు వల్లించినట్లు వల్లనవెయ్యి.

మద్య—మీరు సెలవిచ్చినమాటలలో నాకు వక్కసంశయం వున్నది. వ్యాసుడికి అక్షరజ్ఞానం లేకపోతే పురాణాలు యెట్లాచేసినాడంటే యేమిచెప్పను?

శని—ఇటువంటి కుశ్శంకలు యెప్పుడూ చెయ్యకు. నీవుమద్యప్రియుడవు గనుక తాగుబోతూమాటలు మాటాడుతూవున్నావు. నేను

నీప్రశ్నలకు వుత్తరంచెప్పను. శిష్యులకు యెప్పుడూ గురువు చేప్పేమాటలయందు భక్తివిశ్వాసాలు వుండవలెను. గురువు నిప్పుచల్లగావుటుందంటే తక్షణం వేదవాక్యంలాగు నమ్మవలెను. సంశయంపడితేగురు ధిక్కార మహాపాతకం వస్తుంది. ఆపాపం వెయ్యిజన్మాలు యెత్తినా వెయ్యితపస్సులుచేసినా విముక్తిపొందక పిల్లిబ్రహ్మహత్యలాగు పట్టుకుంటుంది. నీవు యింకా మాశిష్యానుశిష్యులకు శుశ్రూషచేసి గురుజన విశ్వాసరహస్యం నేర్చుకుంటేనేకాని మాకు శిష్యుడవయి మావుపదేశంపొందడానికి తగవు. మీరందరూకూడాపోయి మాదాసానుదాసుల వద్ద కొంత కాలం పరిచర్యచేసి గురుభక్తి విశ్వాసాలు నేర్చుకొని మా విద్యాదానానికి అర్హతసంపాదించుకొని మళ్ళీరండి. పొండి.

(అందఱు నిష్క్రమించుచున్నారు.)

౪. రంగము—కలిపురుషుని గృహము.

[కలిపురుషుఁడును శనైశ్చరుఁడును ప్రవేశించుచున్నారు.]

కలి—ఓశనైశ్చరచక్రవర్తీ! మనంయెంతగాపనిచేస్తూ వున్నా మనిపని పూర్ణంగా సాగడంలేదు. మన కంగబలం తక్కువగావున్నది. మూడులోకాలికి మనంయిద్దరం యెంతపని చెయ్యగలము!లోకానికి వొక్కడొక్కడుచొప్పున చూచినా, అధమంమూడులోకాలికీముగ్గురయినా వుండవలెను. దేవుడికి విరోధి మహా బలవంతుడైన సైతాను వొకడు వున్నాడు. అతణ్ణికూడా మనలో చేర్చుకుంటే మనం త్రిమూర్తులమవుతాము. అప్పుడు మూడులోకాలుకూడా మనని తేరి చూడలేవు. అతణ్ణి మనలో చేర్చుకోవడంకూడా కష్టంలేదు. మున్నమీరు ఆస్వాదించినపానపాత్రవకటిముందు పెట్టి దానిలో కాస్తసుర పోస్తూ వుంటే అతడు మనను విడువడు.

శని—సైతాను మ్లేచ్ఛుడు. మ్లేచ్ఛసంపర్కం యెవ్వరికిన్నీ కూడదు. అందులోనూ దేవతలయిన మాకు బొత్తిగానే పనికిరాదు.

శ్లో. సభాయాం స్పర్శనేనైవ మ్లేచ్ఛేన సహసంవిశేత్
కుర్యాత్స్నానం సచేలంతు దినమేక మభోజనం.

మ్లేచ్ఛుణ్ని సభలో ముట్టుకొన్నా కూడావున్నా సచేలస్నానం చేసి దినమెల్లా వుపవాసం చెయ్యవలసిందని దేవలస్మృతివిధిస్తూవుండగా దేవతలలో వెలిఅయ్యేటట్టుగా నేను మ్లేచ్ఛసంపర్కానికి వప్పుకుంటా ననుకొన్నావా? వప్పుకోను. నీవు అశక్తుడవుగనుక యితరుల సహాయం లేకుండా యేమీ చెయ్యలేవు. నేను ఆకాశంమీద వుండి నాశక్తిచేత మూడులోకాలు కాదుగదా పధ్నాలుగులోకాలనూకూడా అల్లాడిస్తూ వున్నాను. శనిగ్రహమంటే సామాన్యమనుకొన్నవాయేమిటి? నీవు పూర్వం నలమహారాజును లోబరుచుకోలేక అతనికి లోబడడం చేతనే నీ అశక్తిదుర్జనత్వమంతా బయలుపడ్డది.

కలి—నాసామార్థ్య మెరుగకుండా నిష్కారణంగానన్ను మీరు దూషిస్తూవున్నారు. నన్ను దూషించినతరువాత మిమ్మలినిమాత్రం నేను వదిలిపెడుతా ననుకొన్నారా యేమిటి? చిన్నప్పుడు సవితితల్లి చేత తిట్లుతిని కాలు యీచుకొనిపోయి భూమిమీద మోపలేకబయులు పట్టుకొని తిరిగేవాడికి నీకుమాత్రం నాకంటె యెక్కువశక్తి యేలాగు వస్తుంది? గుర్రం ముక్కులోనుంచి వూడిపడ్డ దేవవైద్యులు అశ్వనీ దేవతులు నీకు సోదరులువున్నా నీకుంటికాలు యిప్పటికీ కుదరలేదు. నీవు తిన్నగా నడవలేకపోవడంచేతనే కాదా నీకు శనైశ్చరుడని పేరు వచ్చింది? అమ్మపుట్టిల్లు మేనమామవద్ద చెప్పినట్టు నీమర్మం అంతా యెరిగిన నావద్ద నీగొప్ప చెప్పుకోకు.

శని—నాపుట్టింటికీ నావంశానికీ యెవరేరిగినా యేమిరాలోపం లేదు. నాతండ్రి లోకాన్నంతా వెలిగించే సూర్యభగవానులు. అతడు ప్రాతఃకాలమున బ్రహ్మస్వరూపుడున్ను మధ్యాహ్నమున శివస్వరూపు డున్ను సాయంకాలము విష్ణుస్వరూపుడున్ను అవుతాడు. అతని తేజస్సు యేమనుకున్నావు?

కలి—అంత తేజస్సు కలవాడు కావడంచేతనే నీతల్లి మొగుణ్ని విడిచి ఆడగుర్రమై పారిపోయేటప్పటికి, నీమాతామహుడు విశ్వకర్మ నీతండ్రిని చక్రంలో పెట్టి తేజస్సంతా నగచెక్కి పారవేసినాడు.

శని—నాతండ్రిని తరిమెన పట్టినప్పుడు రాలిన పొడుంకూడా వూరికే పోలేదు. ఆపొడుంపెట్టి మాతాత విష్ణుదేవుడికి చక్రమున్ను శివుడికి శూలమున్ను యింద్రుడికి వజ్రాయుధమున్ను చేసియిచ్చినాడు.

కలి—ఈపుక్కిటి పురాణాలన్నీ నాకు తెలుసును. వకపురాణంలో దధీచి వెన్నెముకతో వజ్రాయుధం చేసినారని వున్నది. వక పురాణంలో చెప్పినట్టు మీతండ్రిని తరిమెన పట్టి రాలిన పొడుంతో వజ్రాయుధంచేసినమాట నిజమా? యింకోపురాణంలో చెప్పినట్టుదధీచి వెన్నెముకతో వజ్రాయుధం చేసినమాటనిజమా?

శని—(తనలో) యింటిగుట్టు తెలిసిన వీడితో విరోధం పెట్టుకో రాదు. మంచిమాటలుచెప్పి వీణ్ని సమాధానంచేస్తాను. (బిగ్గరగా) వోకలీ! నీమనస్సు కనిపెట్టడానికి యీమాటలన్నీ వేళాకోళానికన్నా నేకాని నిజంగా నీవు శక్తిహీనుడవని నాతాత్పర్యంకాదు. నీవంటిశక్తి మంతుడు లోకంలో మరియెవడూలేడు. నేను కిందవుండి భూలోకం వారిలో మెలగుతూవుంటే నాశక్తిచూపించలేను. కాబట్టి నేను పయిని వుండి మిమ్మలిని విడిచి మీశత్రులను పట్టుకుని నీకు సహాయం చేస్తూ వుంటాను. నీవున్నూ సైతానును నీతోచేర్చికొని మీరు యిద్దరూ యిక్కడ

పనిచేస్తూవుండండి. నేను గ్రహమండలంలోకి పోయివస్తాను. నేనుపైని శుభదృష్టితో చూస్తూవుంటే కిందనీవు దిగ్విజయం చేస్తావు.

కలి—(తనలో) ఈశని నన్ను పట్టుకోనడంచేత యెంతపనిచేసినా పేరుబయిలికి రాకుండావున్నది. వీడునన్ను వదిలిపోతే నాకు యెవరూ పోటీలేకుంవా నేనేయీలోకంలో యేకచ్ఛత్రాధిపతినవుతాను. ఈశని నన్ను వదలకుండా యిక్కడవుండడంకంటె పయినివుండి నామేలుకోరుతూ వుండడమే మంచిది. నాచేతికిందవుండి పనిచెయ్యడానికి నాకు సయితాను వక్కడుచాలును. (బిగ్గరగా) స్వామీ! మీరుభూలోకంలో చాలాకాలంవున్నారు. మీరు యీపాటి మీలోకానికి విజయంచేసి మీదాసుణ్ని సౌమ్యదృష్టితో చూస్తూవుండండి. మీరు పయినివున్న బలంచేత నేను యీలోకమంతా దిగ్విజయం చేస్తాను.

శని—మంచిది నీవు నీపనికిపో. మేము అంతర్ధానమవుతాము.

(ఇద్దరును పోవుచున్నారు.)

మోడరన్ ప్రెస్, కలర్ ప్రింటర్స్ & బాక్సు మేకర్స్, రాజమండ్రి.

స్త్రీపునర్వివాహ వి॥ ద్వి॥
స్త్రీపునర్వివాహశాస్త్ర సం॥
34 స్త్రీపునర్వివాహభూతవర్త
మానస్థితులు
ఉపన్యాసములు జీవితచరిత్రలు
ఎనిమిదవ సంపుటము
1 దేశీయమహాసభ
దానియుద్దేశము
2 శంకరాచార్యులు
3 బసవరాజు గవర్రాజుగారి
జీవితచరిత్రము
4 జీసస్ చరిత్రము
5 స్వదేశసంస్థాన చరిత్రాదులు
6 విగ్రహతంత్రవిమర్శనము
7 ఉపన్యాసమంజరి
8 వివేకవర్ధని మొదటి భాగము
9 ,, రెండవభాగము
10 ,, మూడవభాగము

సాహిత్యగ్రంథములు
తొమ్మిదవ సంపుటము
1 సంగ్రహవ్యాకరణము
2 కావ్యసంగ్రహము
3 అలంకారసంగ్రహము
4 నీతిచంద్రిక విగ్రహము
5 నీతిచంద్రికసంధి
6 తర్కసంగ్రహము
6 సత్యవాదిని
8 ఉత్తమస్త్రీ చరిత్రములు
ఆంధ్రకవులచరిత్ర
పదియవ సంపుటము
పూర్వకాలపు కవుల 1 వ భా
మధ్యకాలపు కవుల 2 వ భా
ఆధునిక కవులు 3 వ భా
స్వీయచరిత్రలు
పదకొండవ సంపుటము
1, 2 భాగములు కలిపి

N. B. పై గ్రంథములన్నియు వాల్యూములుగాను, విడిగాను, కూడ దొరకును.

పుస్తకములు వలయువారు :—

కార్యదర్శి, హితకారిణీ సమాజము.

రాజమహేంద్రవరము

అని వ్రాసిన పడయగలరు.

స్త్రీల కుపయోగించు కథలు

అయిదవ సంపుటము

1 సత్యవతీ చరిత్ర
2 చంద్రమతీ చరిత్ర
3 సత్యసంజీవిని
4 చమత్కార రత్నావళి
5 సతీమణి విజయము
6 సుమిత్రచరిత్రము
7 రఘుదేవరాజీయము
8 కురంగేశ్వర వర్తకచరిత్రము
9 కళావతి పరిణయము
10 గయ్యాళిని సాధుచేయుట
11 చిత్రకేతు చరిత్రము
12 దానకేసరీవిలాసము
13 వైదర్భీవిలాసము
14 భానుమతీకళ్యాణము
15 సరసిజనమనోభిరామము
16 ధర్మకవచోపాఖ్యానము
17 కుమారద్వయవిలాసము
18 పద్మినీప్రభాకరము
19 మాలతీమధుకరము

స్త్రీలకుపయోగించు పుస్తకములు

ఆఱవ సంపుటము

1 శ్రీవిక్టోరియామహారాజ్ఞి చరిత్ర
2 సతీహితబోధిని
3 పత్నీహితసూచని
4 స్త్రీ నీతిదీపిక
5 సత్యాద్రౌపదీ సంవాదము (మాతృపూజ పితృపూజ)
6 నీతికథామంజరి ప్ర॥ భాగ
7 డిటో ద్వి॥ భాగము
8 దేహారోగ్యధర్మబోధిని

ఉపన్యాసములు.

ఏడవ సంపుటము

1 జన్మాంతరము
2 అతిబాల్యవివాహము
3 విగ్రహారాధనము
4 ఈశ్వరదత్తపుస్తకములు
5 ఈశ్వరోపాసనము
6 ప్రార్థన
7 మానుషధర్మము
8 విద్యాధికుల ధర్మములు
9 మనుష్యజీవితములయొక్క పరమార్థము
10 వైరాగ్యము
11 విద్యాధురీణులయావశ్యకృత్యము
12 వర్ణములు
13 హిందూమతములు
14 స్వయంకృషి
15 సకాయకష్టకర్మలు
16 వేశ్యాకాంతల యుప॥
17 ఐకమత్యము
18 దానములు
19 స్త్రీ పునర్వివాహచరిత్రం
20 స్త్రీ పునర్వివాహ విషయకోపన్యాసం
21 స్త్రీ పునర్వివాహ విషయక ప్రథమవిజ్ఞాపనము